

L'atenció primària i el repte de l'abordatge integral del pacient crònic complex

Jornada tècnica
VII Premi de Recerca a l'Atenció Primària 2011

Àlex Guarga Rojas
30 de novembre de 2011
Direcció Executiva de Serveis i Programes

Eix vertebrador del Pla de salut 2011-2015

3 eixos de transformació

I

Programes de Salut: *Més salut per tots i millor qualitat*

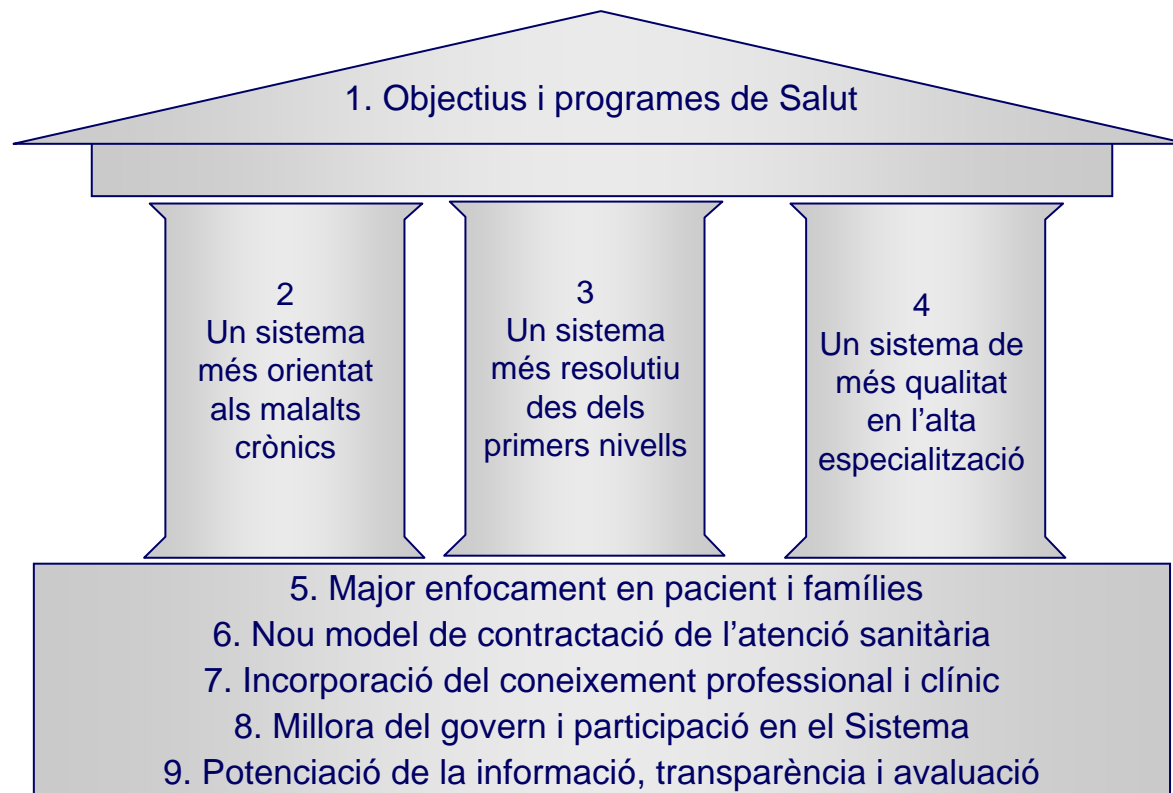
II

Transformació del model d'assistència: *Millor qualitat, accessibilitat i seguretat en les intervencions sanitàries*

III

Modernització del model organitzatiu: *Un sistema sanitari més sòlid i sostenible*

9 Línies d'Actuació

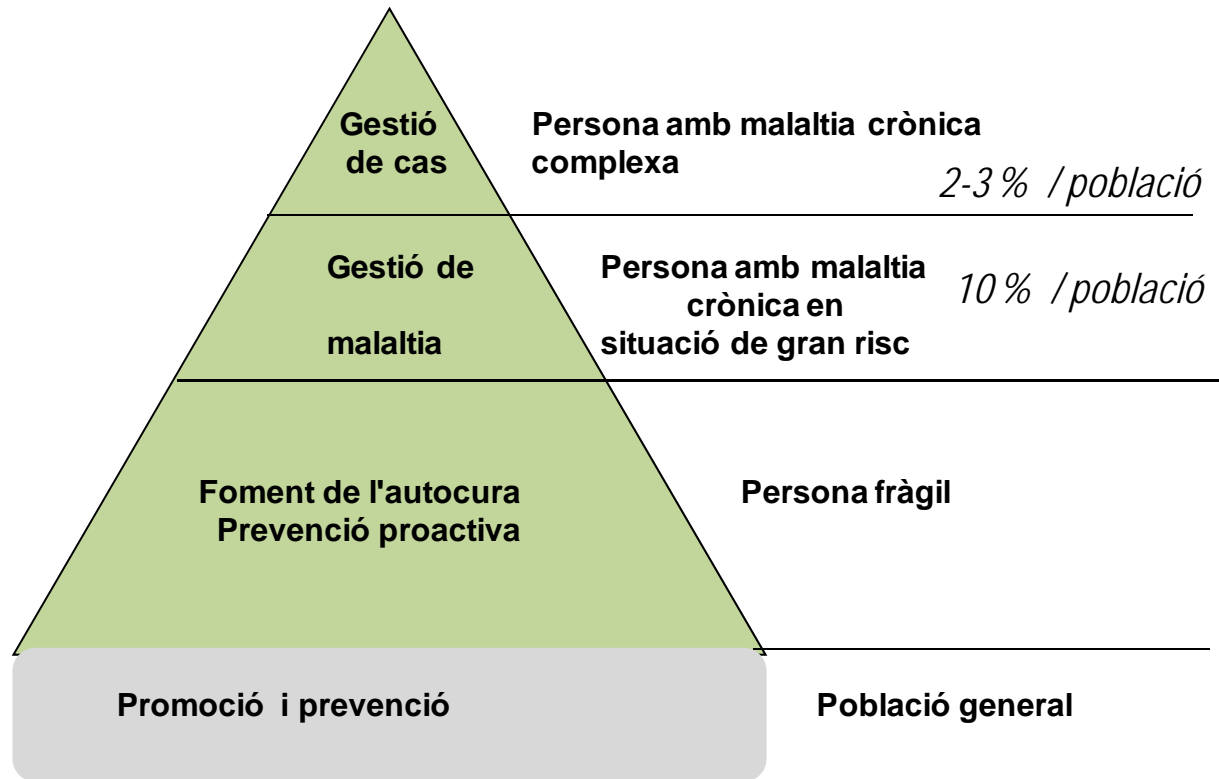

Per a cada línia d'actuació es desenvolupen una sèrie de projectes estratègics, que sumen els 31 projectes estratègics del Pla de Salut

Programa de prevenció i atenció a la cronicitat: el 78 /70 ↔ 6 projectes estratègics

- Millorar la qualitat de vida i satisfacció del pacient , la família i el cuidador
- Educar i corresponsabilitzar al ciutadà en la gestió de la seva salut i cronicitat
- Adequar els serveis per oferir una atenció integrada del pacient crònic
- Adequar els recursos a necessitats sanitàries i socials i millorar de l'eficiència
- Garantir l'atenció adequada en cada situació de la trajectòria vital del pacient
- Adequar i millorar les competències professionals en la gestió de les MC
- Obtenir bons resultats en salut i evitar hospitalitzacions innecessaries
- Millorar les transicions en els àmbits d'atenció: sistema sanitari i social
- Disminuir/ retardar la institucionalització del pacient

Model estratificat de la població

Sistemes de classificació de pacients: Criteris d'inclusió

- ❑ Persones grans amb 2 o més ingressos urgents/ any a l'hospital , amb estades > 8 dies, tractades habitualment amb 10 o més fàrmacs i amb gran comorbiditat (ICC, cardiopatia isquèmica, MPOC, DM, neoplàsies, TMS...): Predicció de risc d'Ingrès AIAQS
- ❑ *Adjusted Clinical Groups (ACG)*
- ❑ *Clinical Risk Groups (CRG)*
- ❑ *Diagnostic Cost Groups (DCG)*

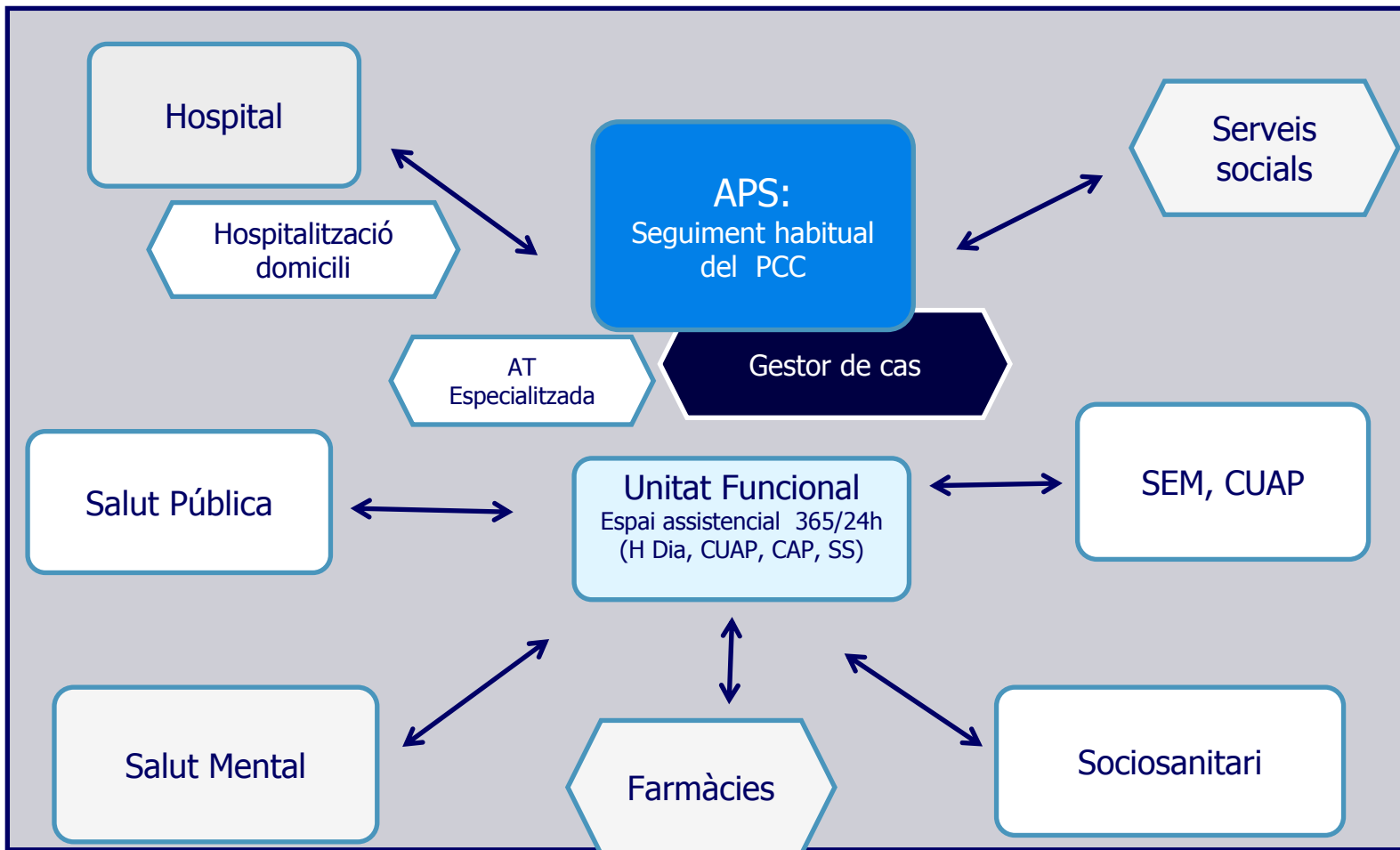
- Persones >15 anys amb 2 o més ingressos urgents a l'hospital en el darrer any amb estades de 9 o més dies, tractades habitualment amb 10 o més fàrmacs i amb una o més de les patologies cròniques prevalents (ICC, MPOC, DM, neoplàsies, TMS, demències...)

- N mitjana de casos resultants per ABS = 100 casos:
  - Exemple (5 ABS) 100.000 habitants, resulten 500 casos en total (criteri conservador 0.5%). Això significa uns 100 per ABS i uns 8-10 per UBA.
  - Aquesta N es pot ampliar en funció de les característiques i potencialitats del territori: objectiu 1000-5000 casos (1-5%)

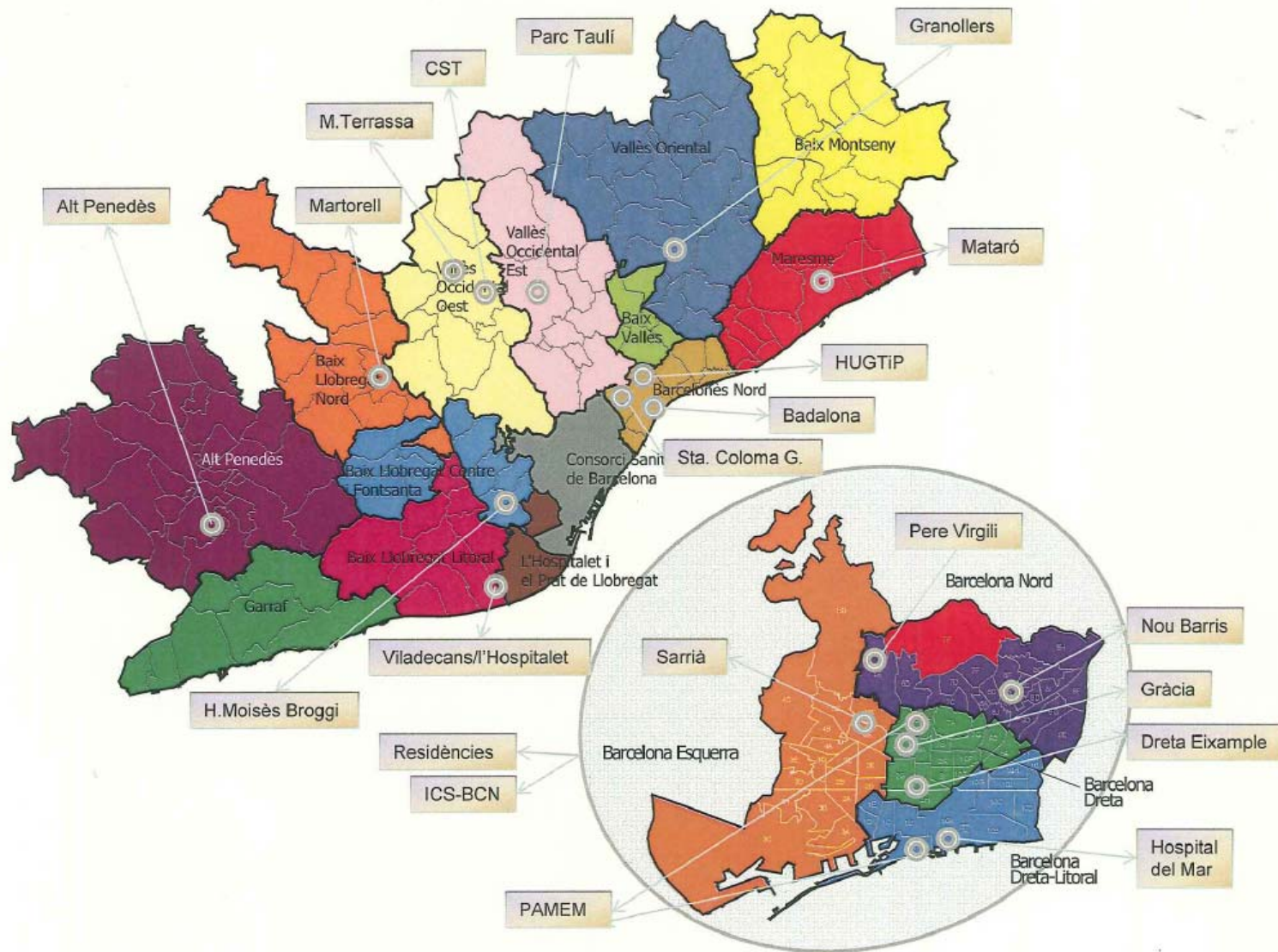
Recursos implicats: el repte la xarxa multisectorial integrada

- Atenció primària de salut
- Atenció especialitzada (XHUP)
- Atenció sociosanitària
- Salut mental
- Serveis d'atenció continuada (ACUT, CUAP, etc.)
- Serveis d'Emergències Mèdiques, Sanitat Respon
- Salut pública
- Serveis socials
- Altres agents de salut: farmàcies
- Agents socials: associacions

Dispositius d'atenció a crònics

20 Experiències en el territori RSB

☐ Sobre qui actuen?

- Població de referència: Mitjana de 180.000 persones
- Població diana: 10.752 (0.4% de la població de referència)
- EAPs implicats: 110
- Criteris de selecció:
  - *Pluripatològics + multi freqüentadors + polimedcats* 8
  - *Per patologies concretes (ex: ICC, MPOC, DM...)* 8
  - *Agrupadors ACGR, CRG* 4
  - *Programa NECPAL* 3

☐ Quins dispositius hi participen?

- En el 100% hi participa AP i en el 75% lidera les actuacions territorials
- En el 94% la XHUP i en el 25% és qui promou les actuacions
- En el 75% la xarxa sociosanitària
- En el 30% hi participa el SEM i els CUAP o similar
- En 5 casos hi ha dispositius ambulatoris específics per atendre a aquest col·lectiu (hospital de dia o similar)
- En 8 de les experiències hi participen AP+XHUP+SS+SEM+CUAP.

❑ Com s'organitzen?

- Identificació població diana
- Actuacions proactives des d'AP (equips clínic, gestors de casos, equips específics infermera amb geriatre, call center)
- En algun cas la gestió del cas es fa des de l'hospital durant l'ingrés (infermera d'enllaç)
- Acords entre els diferents dispositius implicats

❑ Quins resultats han obtingut?

- Només 4-5 dels projectes tenen resultats de l'avaluació de l'experiència
- En tots ells els resultats són favorables (es redueixen els ingressos i les urgències hospitalàries, es redueix la despesa de farmàcia i s'incrementa la satisfacció dels malalts i les famílies)

- ❑ Grau de control de la comorbiditat, actuacions de prevenció, control de riscos, coordinació entre dispositius...
- ❑ % de PCC amb 3 o més ingressos hospitalaris l'any
- ❑ % de PCC amb estades hospitalàries $\geq$ a 9 dies
- ❑ % d'ingressos urgents amb motiu d'ICC i/o MPOC
- ❑ Cost de la prescripció de l'EAP per la població atesa amb perfil de PCC
- ❑ % de PCC amb més de 10 medicaments prescrits
- ❑ % de PCC >74 anys amb medicació inadequada en gent gran
- ❑ Taxa d'hospitalitzacions evitables (ACSC) per MPOC i ICC motivades per problemes de salut susceptibles d'atenció ambulatoria per l'EAP:
- ❑ % de PCC atesos a un servei d'urgències hospitalàries per EAP
- ❑ Disposar d'un pla assistencial conjunt de tots els recursos sanitaris integrats en l'atenció al PCC en el territori (definint les diferents rutes clíniques per a cadascuna de les patologies determinades)

Programa d'atenció al pacient fràgil complex Maresme

- Població de referència: 253.259 persones
- Recursos implicats: 13 EAP (10 ICS i 3 CSM), Hospital de Mataró i Hospital sociosanitari de Sant Jaume i Santa Magdalena
- Criteris selecció població diana:
  - Dos o més ingressos no programats en un període inferior a 12 mesos en els darrers 2 anys amb un conjunt d'estades > 9 dies
  - Al menys un diagnòstic de: IC, MPOC, cardiopatia isquèmica, demència, AVC, hepatopatia crònica i DM.
  - Edat > 74 anys
- Grup d'intervenció: 1.076 persones
- Intervenció:
  - Actuacions proactives en **situació d'estabilitat**: equip responsable a cada ABS, gestor de casos, reforç ATDOM i actuacions específiques a residències geriàtriques.
  - En les **reaguditzacions** que requereixen actuacions transversals: Pla d'atenció transversal (PAT) consensuat entre l'AP i l'atenció especialitzada (Unitat funcional PFC que integra les actuacions a l'àrea d'hospitalització i d'urgències amb dispositius específics: infermera gestora de casos i hospital de dia mèdic)

Resultats

Urgències medicoquirúrgiques ateses i ingressades. Gener 10-octubre 11

<i>Total Urgències</i>	Urgències ateses			% urgències ingressades			N
	Any actual	Any previ	Dif.	Any actual	Any previ	Dif.	
15-64	49.635	51.002	-2,68%	8,76%	8,58%	0,19%	-25
65-74	6.554	6.806	-3,70%	20,60%	21,58%	-0,99%	-119
75-80	4.850	5.171	-6,21%	26,52%	28,18%	-1,66%	-171
>80	7.417	7.915	-6,29%	35,30%	37,95%	-2,66%	-386
Total	68.456	70.894	-3,44%	14,03%	14,54%	-0,51%	-701

Resultats

Urgències mèdiques vs quirúrgiques Gener10 – octubre 11

<i>Mèdics</i>	Urgències ateses			% urgències ingressades			
	Any actual	Any previ	Dif.	Any actual	Any previ	Dif.	N
15-64	17.177	17.171	0,03%	10,01%	10,20%	-0,19%	-32
65-74	3.343	3.451	-3,13%	30,60%	31,59%	-0,98%	-67
75-80	2.745	2.960	-7,26%	36,47%	38,82%	-2,35%	-148
>80	4.566	4.931	-7,40%	43,87%	47,27%	-3,40%	-328
Total	27.831	28.513	-2,39%	20,65%	22,17%	-1,52%	-575

<i>Quirúrgics</i>	Urgències ateses			% urgències ingressades			
	Any actual	Any previ	Dif.	Any actual	Any previ	Dif.	N
15-64	32.458	33.831	-4,06%	8,11%	7,76%	0,35%	7
65-74	3.211	3.355	-4,29%	10,18%	11,30%	-1,11%	-52
75-80	2.105	2.211	-4,79%	13,54%	13,93%	-0,39%	-23
>80	2.851	2.984	-4,46%	21,57%	22,55%	-0,98%	-58
Total	40.625	42.381	-4,14%	9,50%	9,40%	0,10%	-126

- Població de referència: 240.366 persones
- Recursos implicats: 10 EAP (9 ICS i 1 EBA), Hospital General de Granollers, Hospital sociosanitari de Granollers i Fundació Santa Susanna
- Criteris selecció població diana:
  - Diagnòstics: ICC, MPOC i pluripatològics (4 o més patologies cròniques)
  - Dos o més ingressos en el darrer any
  - Consum habitual de 10 o més fàrmacs
- Grup d'intervenció: 140 persones
- Intervenció:
  - Actuacions proactives en situació d'estabilitat: gestió de casos AP i PADES amb ampliació horària 24h
  - En les reaguditzacions que requereixen ingrés: infermera d'enllaç, programa d'atenció precoç del pacient geriàtric a urgències, Unitat multidisciplinària d'atenció de dia per pacients amb IC evolucionada i programa del malalt crònic multiingressador

Resultats del programa del malat crònic reingressador

Variació en la utilització de llits. Ingressos urgents. Gener 10 vs octubre 11

	2010 12 mesos	2011 aproximació 12 mesos	Variació
Visites a urgències	87	27	-57%
Visites a urgències amb ingrés	131	51	-61%
Ingressos hospitalaris	131	108	-17,6%
Dies estada hospital	1.903	897	-52%

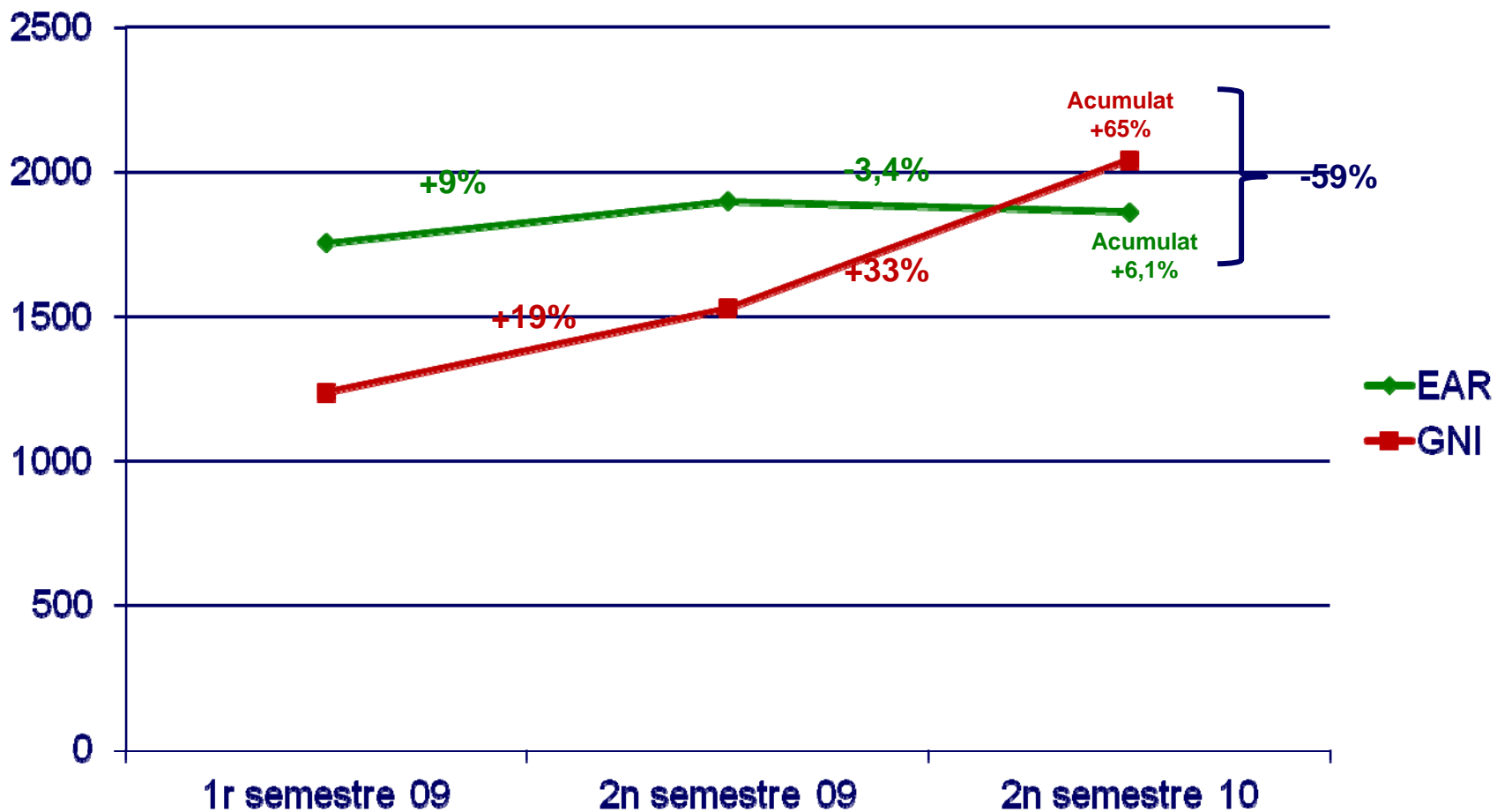

Programa de suport sanitari a residències Barcelona

- ❑ Població de referència: 14.642 persones institucionalitzades en residències geriàtriques
- ❑ Recursos implicats:
  - Salut: 68 EAP (50 ICS i 18 no ICS), Hospitals de Valld'Hebron, Clínic, Sant Pau i Mar, Hospitals socio-sanitaris i SEM.
  - Social: 346 institucions geriàtriques (públiques o privades) i els equips sanitaris propis de les residències (actuació complementària)
- ❑ Criteris selecció població diana:
  - Residents en institucions geriàtriques de la ciutat de Barcelona
- ❑ Grup d'intervenció avaluat: 3.800 persones institucionalitzades
- ❑ Intervenció:
  - Actuacions proactives en **situació d'estabilitat**: equips multidisciplinaris específics (avaluació geriàtrica integral, pla d'atenció individualitzat i seguiment) gestió de casos, aplicació del Programa de millora de la prescripció de l'RSB i consultoria i formació del personal de les residències.
  - En les **reaguditzacions** que requereixen actuacions transversals: gestió del procés (coordinació en la provisió de recursos, ampla franja horària d'actuació (8 a 21h) i atenció continuada (dissabtes, diumenges i festius))

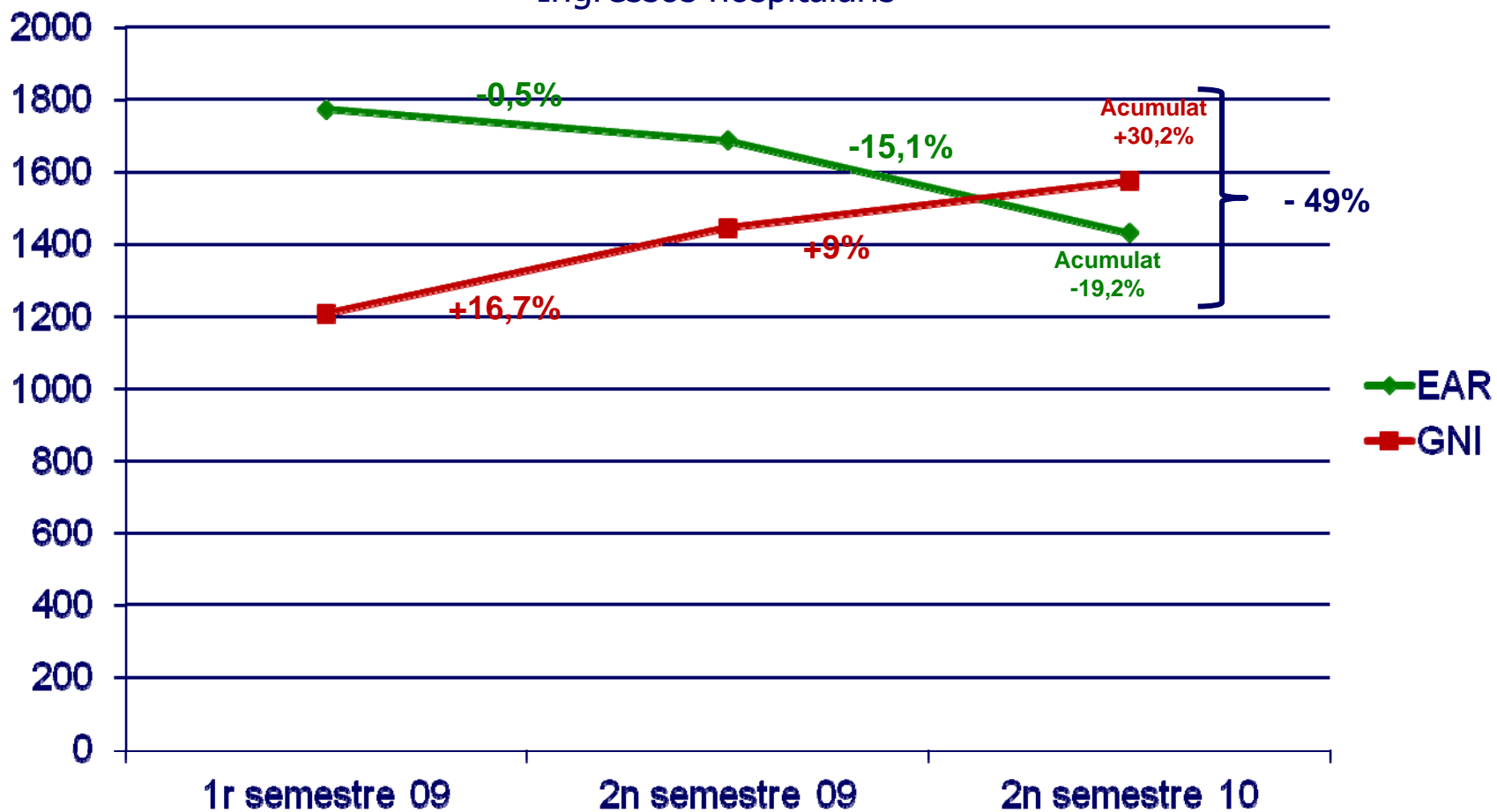
Resultats

Urgències hospitalàries

Resultats

Ingressos hospitalaris

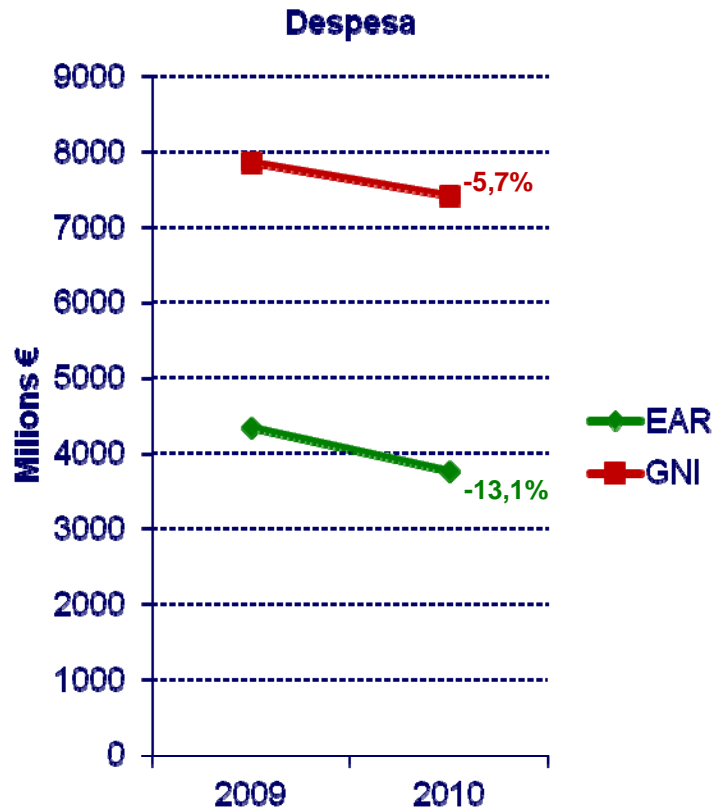

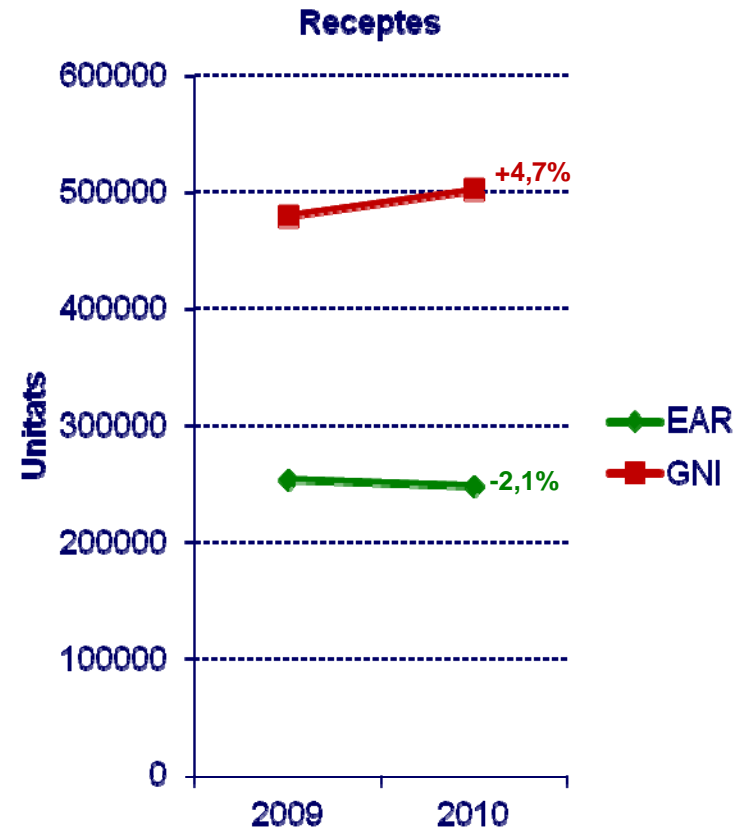
Programa de suport sanitari a residències Barcelona

Resultats

Despesa de farmàcia i receptes

Global 2010 vs 2009 -7,6%

Global 2010 vs 2009 -6,8%

Impacte econòmic estimat del programa

	Grup EAR		Tot BCN	€
Altes	- 500	- 1.500.00	- 1.500	- 4.500.000
Urgències	- 130	-130.000	- 1.111	- 1.100.000
Despesa farmacèutica	- 647.000	-647.000	- 2.500.000	- 2.500.000
Total euros/any	2.277.00	-		-8.100.00

Estalvi per resident

554 €

Moltes Gràcies

Jornada tècnica
VII Premi de Recerca a l'Atenció Primària 2011